

Mestna občina
Ljubljana

Mestna uprava
Oddelek za zdravje in socialno varstvo
Cigaletova ulica 5, 1000 Ljubljana
t: 01 306 41 00
glavna.pisarna@ljubljana.si, www.ljubljana.si

Mestna občina Ljubljana, Mestni svet
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Številka: 90000-9/2023-48

Datum: 18. 8. 2023

Zadeva: Odgovor na svetniško vprašanje Svetniškega kluba Slovenske demokratske stranke, s podpisano Marušo Babnik, vodjo svetniškega kluba, z naslovom Ureditev stanja v zasebnem kareju med Masarykovo cesto, Metelkovo in Kotnikovo ulico (ZK MMK) glede odvisnikov od prepovedanih drog iz Ljubljane in okolice

Zveza: Svetniško vprašanje, št. 90000-9/2023-25 z dne 23. 6. 2023

Spoštovani,

v nadaljevanju vam pošiljamo odgovor na svetniško vprašanje Svetniškega kluba Slovenske demokratske stranke, s podpisano Marušo Babnik, vodjo svetniškega kluba, glede ureditve stanja v ZK MMK, ki smo ga pripravili skupaj z Zdravstvenim domom Ljubljana (v nadaljevanju ZDL) in Mestnim redarstvom.

K uvodnim ugotovitvam in točki 1

V Mestni občini Ljubljana (v nadaljevanju MOL) področju nedovoljenih drog in s tem povezanim težavam posvečamo veliko pozornosti. V okviru pristojnosti že več let aktivno, sistematično in celostno pristopamo k njihovem reševanju. Naše sodelovanje in komuniciranje tako z ZDL kot z nevladnimi organizacijami (v nadaljevanju NVO) je dolgotrajno, kontinuirano in korektno, tudi Ministrstvo za zdravje smo večkrat opozorili na potrebe obravnavanega območja. Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog (v nadaljevanju CPZOPD) je del zdravstvene dejavnosti ZDL in je del mreže osemnajstih CPZOPD v Republiki Sloveniji.

MOL v okviru javnih razpisov sofinancira mnoge preventivne aktivnosti in programe zmanjševanja škode zaradi drog tako za uporabnice in uporabnike nedovoljenih drog kot za prebivalke in prebivalce mesta oziroma okolice. Izvajajo jih pretežno nevladne organizacije, programi pa zajemajo tudi distribucijo sterilnega pribora za injiciranje in organizirano zbiranje rabljenega pribora. Za izvajanje programov omogočamo uporabo svojih prostorov, sofinanciramo delovanje zavetišča za brezdomne uporabnice in uporabnike nedovoljenih drog, sofinanciramo delovanje edine varne hiše v Sloveniji, namenjene aktivnim uporabnicam nedovoljenih drog, ki doživljajo nasilje ter delovanje treh dnevniških centrov. V programe, ki jih sofinanciramo, je bilo v letu 2022 vključenih 7000 posameznic in posameznikov, zanje pa je bilo namenjenih več kot 750.000,00 EUR. Dodatno MOL sofinancira programe javnih del, v katere so vključeni tudi sodelavke in sodelavci, ki v programih nevladnih organizacij delujejo na področju zmanjševanja škode zaradi drog ter preventivne programe, ki jih različne organizacije izvajajo v osnovnih in srednjih šolah za učenke in učence, dijakinje in dijake ter njihove starše. MOL sofinancira še delovanje brezplačne Pro Bono Ambulante s posvetovalnico za

osebe brez zdravstvenega zavarovanja, ki nudi zdravstvene storitve osebam brez obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Trenutno veljavna slovenska zakonodaja opredeljuje varno sobo kot program nadzorovane uporabe drog, ki je v skladu z zakonom potrjen in se izvaja le v okviru ali pod nadzorom javnega zdravstva, v drugih primerih pa je nezakonita. Smo pa tudi na MOL seznanjeni, da se ob podpori Ministrstva za zdravje načrtuje pilotno izvajanje programa nadzorovane uporabe drog v Novi Gorici in bomo spremljali kako bo potekala izvedba.

K točki 2

Glede na zaznane potrebe je MOL tudi za letošnje leto (podobno kot že v letu 2022) naročil izvedbo okrepljenega terenskega dela, katerega namen je priti v stik z osebami, ki se zadržujejo na javnih površinah in se moteče vedejo. Terensko delo, ki ga izvajajo različne nevladne organizacije, se na območju Metelkove in Kotnikove že izvaja, delo koordinirajo strokovni delavci in delavke društva Kralji ulice. Terensko delo se izvaja od ponedeljka do petka med 10. in 21. uro. Na območju Metelkove in Kotnikove so v mesecu juliju vzpostavili stik s 73 osebami.

Del novega Izobraževalnega centra ZDL na Metelkovi bodo tudi ambulante CPZOPD. Te bodo zasedale ločene prostore v pritličju z lastnim vhodom, brez dostopa do ostalega dela objekta. Na severnem delu izobraževalnega centra je predviden park, ki bo namenjen tudi uporabnikom in uporabnicam CPZOPD.

MOL sofinancira tudi delovanje treh dnevnih centrov za zmanjševanje škode zaradi drog. V prvi vrsti so namenjeni zmanjševanju socialne in zdravstvene škode povzročene z uporabo prepovedanih drog. Zajemajo podporo pri vključevanju v vsakdanje življenje, individualno svetovanje uporabnicam in uporabnikom drog, informiranje, zagovorništvo, vseživljenjsko učenje in razvijanje veščin. V dnevnih centrih poteka tudi zamenjava igel, ki je osnovni ukrep in izhodišče za vse ostale pristope zmanjševanja škode, na voljo je brezplačen sterilni pribor, del programa je vračanje rabljenih igel. Dnevni centri so locirani na predelih, kjer se uporabniki in uporabnice nedovoljenih drog tudi sicer zadržujejo, uporaba alkohola in drog je v dnevnih centrih prepovedana, kar pa ne pomeni, da uporabnice in uporabniki v dnevnih centrih niso pod vplivom različnih substanc.

K točki 3 in točki 4

V svetniški pobudi že sami ugotavljate, da se opisana problematika odvija na zasebnem zemljišču, prav tako ugotavljate, da je za obravnavo pristojna policija. Pristojnosti Mestnega redarstva so omejene, za obravnavo kaznivih dejanj je pristojna izključno policija. V kolikor se na določenem javno dostopnem območju zadržujejo ljudje in pri tem ne kršijo javnega reda in miru, Mestno redarstvo ne more in ne sme ukrepati. Mestno redarstvo pri nadzorih sicer redno sodeluje s policijo, nadzore izvajajo tudi v obliki mešanih patrolj.

Javno podjetje Voka Snaga je pristojno za čiščenje javnih površin, svoje delo pa opravlja skladno z občinsko zakonodajo – Odlok o urejanju in čiščenju občinskih cest in javnih zelenih površin ter Načrti izvajanja čiščenj na območju MOL za tekoče leto. Z javnih površin Voka Snaga vsakodnevno odstranjuje tudi igle in druge infektivne odpadke. Na več lokacijah po mestu so nameščeni posebni zabojniki za zbiranje igel (žal kljub temu uporabnice in uporabniki igle puščajo tudi na javnih površinah, v straniščnih kabinah ipd.). Poleg Voka Snaga injekcijske igle v okviru sofinanciranih programov odstranjujejo tudi nevladne organizacije.

K točki 5

Za izvedbo nadzora nad izvajanjem programa zdravljenja odvisnosti od prepovedanih drog je v prvi vrsti odgovorno Ministrstvo za zdravje in vodja Koordinacije centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog. ZDL pa ima z uporabniki in uporabnicami, ki so vključeni v program sklenjen terapevtski dogovor, v katerem je določeno, da se osebe vključene v program v bližini CPZOPD ne smejo zadrževati.

K točki 6

MOL je leta 2019 organiziral strokovni posvet na temo obravnave uporabnikov nedovoljenih drog in s tem povezanega motečega zadrževanja na različnih lokacijah po centru mesta. Na posvetu so bili, poleg predstavnikov MOL, prisotni predstavniki: Zdravstvenega doma Ljubljana, Centra za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog, Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Komisije

Republike Slovenije za medicinsko etiko, Fakultete za socialno delo, nevladne organizacije in prebivalci Kotnikove in Metelkove ulice.

Tako strokovnjaki kot prebivalci so v razpravi predlagali razpršitev Centra za preprečevanje in zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog, ki se izvaja v ZDL na Metelkovi 9, saj koncentracija prevelikega števila uporabnikov metadona na enem mestu predstavlja velike težave za same uporabnike in še posebej za stanovalce v okolici. Sodelujoči so se takrat soglasno strinjali z dr. Andrejem Kastelicem, da je uspešno izvajanje programa mogoče le na dodatnih lokacijah.

V ta namen smo Ministrstvo za zdravje že večkrat pisno pozvali k vzpostavitvi dodatnih lokacij za izvedbo programa zdravljenja odvisnosti znotraj MOL (Grablovičeva ulica) in v okoliških občinah (Kamnik, Domžale). Dogovorjeno je bilo tudi, da za del programa, ki bi ostal v ZDL, MOL zagotovi primernejše prostore v novem objektu.

Na MOL načrtujemo izgradnjo novega Izobraževalnega centra ZDL na Metelkovi, del katerega bodo tudi ambulante CPZOPD. Te bodo zasedale ločene prostore v pritličju z lastnim vhodom, brez dostopa do ostalega dela objekta. Na severnem delu izobraževalnega centra je predviden park. Stavba je že v fazi projektiranja, pričetek del pa je predviden v letu 2024.

Zagotovitev dodatnih programov za izvedbo programa substitucijskega zdravljenja tudi v okoliških občinah v okviru javnih zdravstvenih zavodov ni v pristojnosti MOL. Za dodatno razpršitev tovrstnih programov po preostalih občinah je odgovorno Ministrstvo za zdravje, ki se do sedaj na naše predloge in pobude ni odzvalo.

K točki 7

MOL nima pravne podlage za plačilo stroškov varovanja zasebne lastnine.

Lep pozdrav.

Pripravil
Danči Maraj
Višji svetovalec

Tanja Hodnik
Sekretarka – vodja Oddelka

